

Utjecajnik, trogodak, rabljaonica

Ste jur koč čuli rič anglokrobotski ili hrengleski? Ove pojme kovali su Stjepan Babić odnosno Nives Opačić kako bi opisali redovito mišanje engleskih riči u hrvatski jezik.

Denglisch zovu Nimci ovu pojavu u nimškom jeziku. Jeziki i njihov uticaj se minjaju i tim i uticaj na jezike. Su ljudi preuzeli riči na primjer iz nimškoga, madjarskoga ili ranije latinškoga, je danas engleski peljaujući jezik, ča se tiče posudjenic.

U Hrvatskoj svečuju svako ljeto od 11. do 17. marca takozvani Dani hrvatskoga jezika. Saborska odluka o proglašenju ovoga spomen-tajedna donesena je jur 1997. ljeta. Ončas su Hrvati svečevali 30. obljetnicu Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika, ka se uprav u tom tajednu u marcu 1967. ljeta sastavljala i potpisivala.

Časopis Jezik provodi u tom tajednu jur 19 ljet naticanje za novu hrvatsku rič, ko stoji pod moralnim i materijalnim pokroviteljstvom Zaklade „Dr. Ivan Šreter“. Šreter je bio vračitelj u Lipiku. Zbog upotrebe riči „umirovljeni časnik“ mjesto „penzionirani oficir“ u vračiteljskom nalazu je bio osudjen na 50 dan zatvora, kasnije smanjen na 10 dan. Šreter je 1991. bio ubijen, njegovo tijelo još uvijek nije pronajdeno. Danas ga u Hrvatskoj smatraju jezičnim mučenikom, ki je kot dva daljnji Hrvati bio osudjen u vezi s upotribljavanjem hrvatskoga jezika na zatvorsku kaštigu.

Naticanje časopisa Jezik je poticanje zanimanje za hrvatski jezik i razvijanje tvorbenih mogućnosti. Na naticanju imaju riči prednost, ke su zamjene za nepotribne anglicizme. Dok za neke riči postoji jednostavni hrvatski prijevod, ar rič postoji

i u hrvatskom, se za nove pojme osebujno na tehničkom sektoru preuzamu engleske riči. Kot primjere su na primjer naveli rič celebrity, influencer, second hand, hatt-trick, brainhood ili memory stick.

Za ovakove riči išče časopis Jezik u svojem naticanju zamjene. Koga ada ovakove posudjenice bludu, more zapravo kroz cijelo ljeto poslati svoje ideje odnosno alternative.

Ukupno je 113 osob sudjelovalo i poslalo

engleskoga, za ku su naticatelji predložili hrvatsku rič. *Utjecajnik*, *utjecatelj* ili *utjecajac* su prijedlogi bili. Rič je prvi put u javnosti koristio Igor Čatić, sam član žirija. Zato da rič nije došla u obzir za nagradu.

Rič, ka je jur nekoliko ljet bila predložena je bila *trogodak*, ka neka zamjeni rič *hatt-trick* u športu, kad igračica ili igrač pogodu tri gole ili bode u jednoj igri. *Second hand shop* bi polag naticateljic i naticatelj mogao po hrvatsku biti *rabljaonica* ili *rabljenarnica*.

Kolokvijalno da bi iz *rabljaonica* onda mogla nastati *rabljak*.

Jur 2015. ljeta je Jezik dobio prijedlog robošnjak za istu trgovinu. Za englesku rič *copywriter* predložio je Božidar Špilek *promopisac*. U tom slučaju bi se moralo osmisliti i tvorbeno gnjazdo te riči. Minjanje klime i nimški jezik je isto imao uticaj na prijedlogu u naticanju. Ante Šimca predložio je suprotnost zimogroznom rič *ljeto grozan*. Slična rič je 2018. ljeta nastala rič *ljeta* u Nimškoj, a to *Heißzeit*. Rič iz svakidašnjice je ubrusnik od Dore Borić Radić, ki označava držač za ubruse. A pokidob su Hrvati bili ljetos dobili zlato u vaterpolu, predložili su naticatelji hrvatsku inačicu za vaterpolo, a to *vodomet*, po principu nogometa.

Ljudi, ki si isto tako rado igraju s jezikom, moru kroz cijelo ljeto poslati do pet prijedlogov na jezik@gmail.com. Nagrada za prvo mjesto iznaša 600,- eurov pak će se na ljeto opet raspisati.

TEREZA GRANDIĆ

kkomentar

KRISTIJAN KARALL

Ova jednostavna fraza se nauči u svakom jezičnom tečaju prilično iz početka. Tako kot i neke druge osnovne stvari kot pozdrav, kako ti ide, itd. Za ovo se uglavnom triba ka ta ura podučavanja. Dica se zapravo još laglje nauču nove jezike. Kako onda more biti, da imaju školari u tretom razredu poteškoće, da se ne znaju predstaviti i najaviti ke dvi jačke čedu jačiti? Ovo nije vajalo za svu dicu, kod već kih se je čulo da im hrvatski jezik nije tudji.

Ovo je ta malo tužna jezična bilanca ljetošnjega Grajama. Znam, da je teško za učitelje, da imaju dicu s različnim jezič-

Ja se zovem ...

nim znanjem u razredu. Ako se dica ali tokom trih ljet ove osnovne fraze kot predstavljanje ne nauču, onda biži na svaki način ča krivo. Nimam prisposdobu s - na primjer - engleskim jezikom, ali ne znam si predstaviti, da je onde isto slabo jezično znanje.

Hrvatski jezik mora nastati važniji i u nastavnom planu a isto tako i u našoj glavi. Ne more biti, da se odmah minja na nimški jezik, ako dica po hrvatsku ča ne razumu. A to je činila i nadzornica za većjezični odgoj. Če priredba malo duglje durati, dokle to svi razumu ča je po hrvatsku rečeno, ali neka bude hrvatski glavni jezik. Druga mogućnost bi bila, da se Grajam proširi na sve tri zemlje, onda ostaje samo hrvatski kot skupni i zapravo jedini razgovorni jezik. Ovako prikogranični projekti bili bi i su najbolje sredstvo, da se digne važnost hrvatskoga jezika. Dobar primjer zato je na primjer projekt HAK-a „Jezik prez granic“.

denglisch Heißzeit
ljeto grozan
trogodak
utjecajnik hrengleski
rabljaonica
hatt-trick anglokrobotski robošnjak
vodomet zimogrozan
ubrusnik influencer utjecajac
rabljak

lo 303 riči, a to kroz cijelo 2023. ljeto. Odgovorni za izbor je stručni tim uz predsjednicu Sandu Ham, Igor Čatić, Hrvoje Hitrec, Marko Kovačić, Nataša Bašić, Dubravka Smajić, Mile Mamić i Ljubica Josić. Ljetos je časopis Jezik presenetio s odlukom. Nijedna rič nije dobila toliko glasov, da bi mogla biti nagradjena. Tako je 18. kolo ostalo prez nagradjenika. Žiri je ipak istaknuo nekoliko riči, ke su procijenili dobrimi.

Influencer, ada človik ki na socijalni mediji načinja sadržaj i ovako dostigne i utiče na čuda ljudi, je jedna posudjenica iz